

**Self-Regulated Studies of
Hybrid Threats and
European Security**

Erasmus+

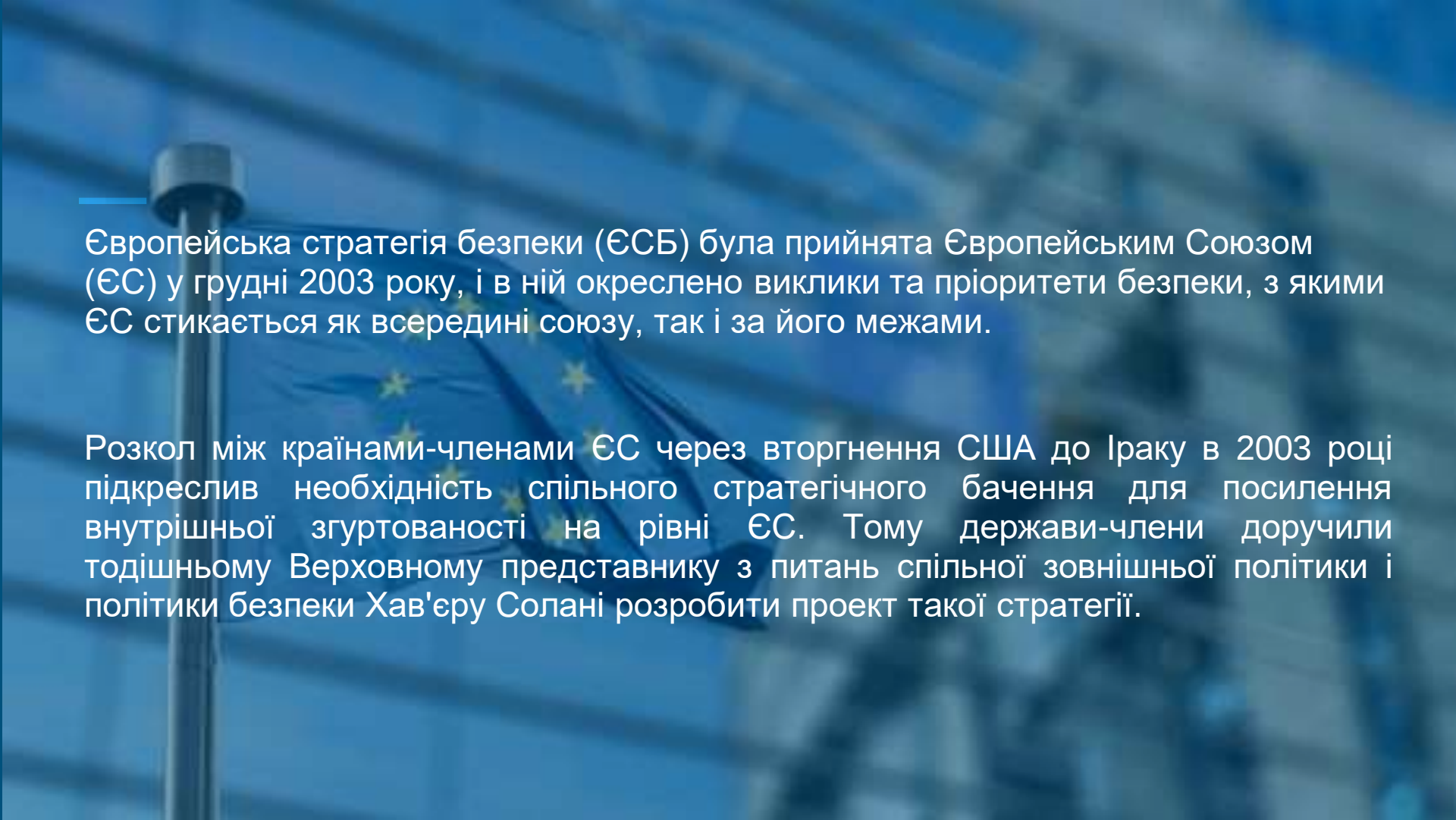
**Національний університет
«Острозька академія»**

European Security Strategy

Brussels, 12 December 2003

**Co-funded by
the European Union**

The background of the slide is a blurred image of the European Union flag, featuring a circle of twelve gold stars on a blue field. The flag is waving, and the image is out of focus, creating a sense of depth. A thin blue horizontal line is positioned above the first paragraph of text.

Європейська стратегія безпеки (ЄСБ) була прийнята Європейським Союзом (ЄС) у грудні 2003 року, і в ній окреслено виклики та пріоритети безпеки, з якими ЄС стикається як всередині союзу, так і за його межами.

Розкол між країнами-членами ЄС через вторгнення США до Іраку в 2003 році підкреслив необхідність спільного стратегічного бачення для посилення внутрішньої згуртованості на рівні ЄС. Тому держави-члени доручили тодішньому Верховному представнику з питань спільної зовнішньої політики і політики безпеки Хав'єру Солані розробити проект такої стратегії.

Структура документа:

Вступ (ст.1)

I. THE SECURITY ENVIRONMENT: GLOBAL CHALLENGES AND KEY THREATS(ст.2)

Безпекове середовище: глобальні виклики та ключові загрози

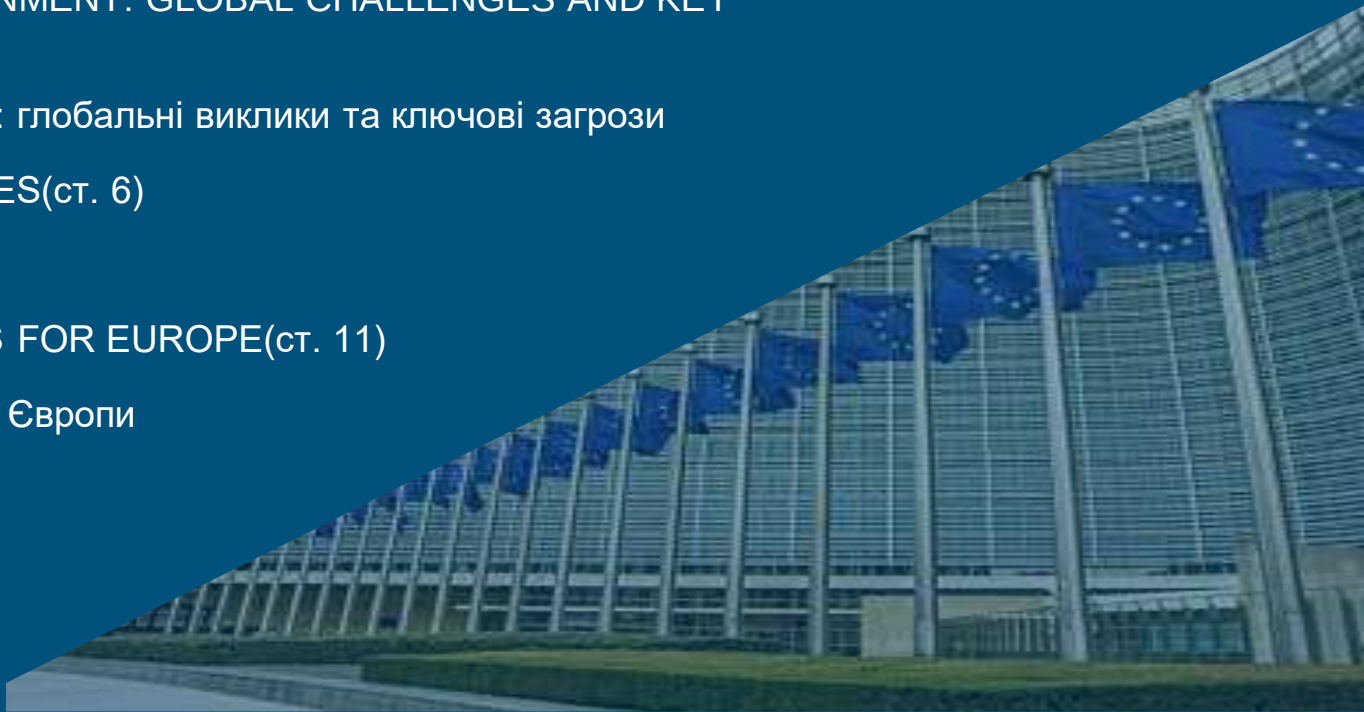
II. STRATEGIC OBJECTIVES(ст. 6)

Стратегічні цілі

III. POLICY IMPLICATIONS FOR EUROPE(ст. 11)

Політичні наслідки для Європи

Висновок(ст. 14)

Що являє собою “Безпечна Європа”?

Під назвою "Безпечна Європа в кращому світі", ЄСБ є коротким, але всеосяжним документом, який вперше аналізує і визначає безпекове середовище ЄС, визначаючи ключові безпекові виклики і подальші політичні наслідки для ЄС.

У цьому контексті ЄСБ виділяє п'ять ключових загроз:

- 1) Тероризм;
- 2) Поширення зброї масового знищення (ЗМЗ);
- 3) Регіональні конфлікти;
- 4) Державна неспроможність;
- 5) Організована злочинність;

ЄСБ наголошує на важливості запобігання та врегулювання конфліктів за допомогою ефективної дипломатії та багатостороннього співробітництва. Стверджується, що ЄС повинен працювати над зміцненням міжнародних інститутів і норм, а також використовувати свої економічні та політичні важелі для сприяння стабільності та безпеці в сусідніх регіонах.■

ЄСБ визначає тероризм як головну загрозу безпеці і закликає до комплексного підходу до протидії тероризму, що передбачає як превентивні, так і швидкодіючі заходи. Вона підкреслює необхідність усунення причин появи тероризму, таких як бідність, нерівність і політичні невдоволення, а також закликає до активної співпраці між країнами-членами ЄС з метою покращення обміну розвідки та правоохоронної діяльності.

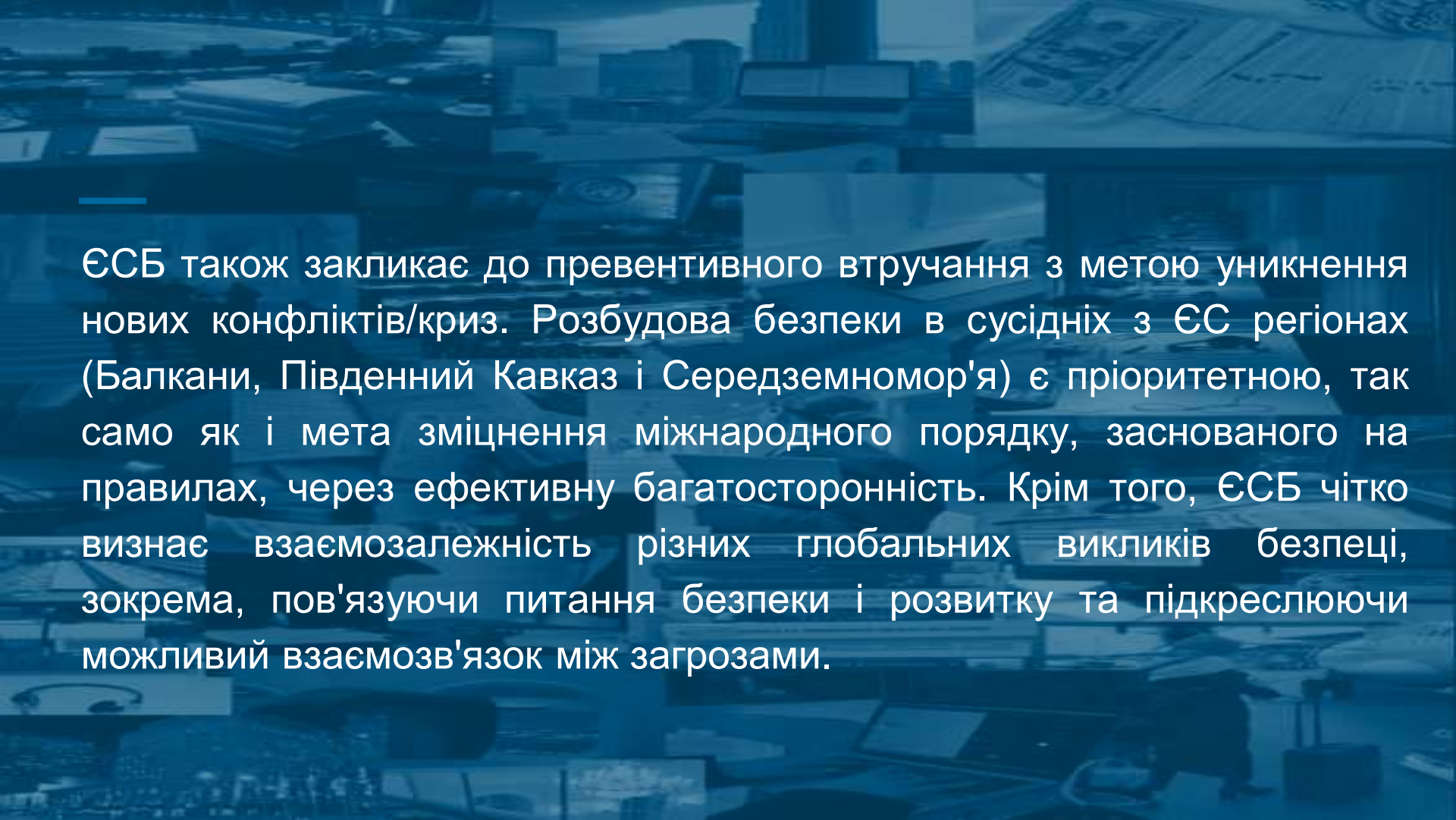

ЄСБ також підкреслює важливість енергетичної безпеки та екологічної стійкості, стверджуючи, що ці питання мають вирішальне значення для забезпечення довгострокової стабільності та процвітання. Вона закликає до збільшення інвестицій у відновлення енергетики та енергоефективності, а також закликає ЄС співпрацювати з іншими країнами та регіонами для сприяння сталому розвитку.

-
- The background of the slide is a blue European Union flag with yellow stars, slightly blurred and tilted. A small blue horizontal line is located in the upper left corner.
- Також наголошується на необхідності вирішення проблеми розповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ), зокрема ядерної зброї. Підкреслено, що ЄС повинен працювати над зміцненням глобального режиму нерозповсюдження, і він виступає за використання санкцій та інших заходів для стримування країн від застосування ЗМЗ.

INTERNATIONAL RELATIONS

- ЄСБ визнає важливість прав людини і демократії, і стверджує, що просування цих цінностей має важливе значення для забезпечення безпеки і стабільності в довгостроковій перспективі. Наголошується на необхідності підтримки Європейським Союзом демократичних переходів та подолання порушень прав людини, особливо в країнах, з якими він має стратегічне партнерство.

ЄСБ також закликає до превентивного втручання з метою уникнення нових конфліктів/криз. Розбудова безпеки в сусідніх з ЄС регіонах (Балкани, Південний Кавказ і Середземномор'я) є пріоритетною, так само як і мета зміцнення міжнародного порядку, заснованого на правилах, через ефективну багатосторонність. Крім того, ЄСБ чітко визнає взаємозалежність різних глобальних викликів безпеці, зокрема, пов'язуючи питання безпеки і розвитку та підкреслюючи можливий взаємозв'язок між загрозами.

I
Стратегія визнає взаємопов'язаний характер глобальних загроз безпеці та наголошує на необхідності скоординованої та проактивної відповіді з боку ЄС та його партнерів. ЄСБ визначає безпеку широко, включаючи не лише військові загрози, але й нетрадиційні виклики безпеці, такі як тероризм, організована злочинність, кіберзагрози, екологічні ризики та енергетична безпека. Вона також наголошує на необхідності комплексного та інтегрованого підходу до безпеки, який включає дипломатичні, економічні та гуманітарні інструменти на додаток до військового потенціалу.

I

- ЄСБ призначена для ЄС в цілому і для його держав-членів, але вона також має вплив на зовнішніх партнерів ЄС і глобальне безпекове середовище. Вона знаходиться в більш широкому контексті зовнішньої і безпекової політики ЄС, а також еволюції міжнародної безпеки

- Межі аналізу в ЄСБ визначаються сферами компетенції ЄС та його стратегічними пріоритетами. Вона зосереджена насамперед на викликах безпеці, які мають відношення до інтересів ЄС та його найближчого сусідства, але вона також визнає необхідність глобальної співпраці та взаємодії.

I

Через чотири роки після ухвалення ЄСБ держави-члени доручили Високому представнику на засіданні Європейської Ради в грудні 2007 року "проаналізувати виконання Стратегії з метою запропонувати елементи для покращення її виконання і, за необхідності, елементи для її доповнення". Підсумковий документ - "Звіт про імплементацію Європейської стратегії безпеки 2008 року: Забезпечення безпеки у світі, що змінюється", фактично підтвердив незмінну актуальність ЄСБ 2003 року і необхідність бути "більш дієздатним, більш узгодженим і більш активним" для того, щоб ЄС міг повністю реалізувати свій потенціал.

Цей документ не замінює ЄСБ, а підсилює його. Звіт дає можливість перевірити, як Європейська стратегія безпеки працює на практиці, і що можна зробити для її покращення.

У звіті було оприлюднено низку проблем та викликів, які потребують негайного вирішення, адже стають більш значними та складними. Зокрема:

-розповсюдження зброї
масового знищення

-тероризм і організована
злочинність

-кібербезпека

-енергетична безпека

-зміна клімату

У Звіті було зазначено, що на європейському континенті розширення відносин продовжує залишатися потужним рушієм стабільності, миру і реформ

Вказано, якою повинна бути Європа та її дії у світі, що змінюється:

- Більш ефективна та спроможна Європа
- Більша взаємодія з сусідами
- Партнерство для ефективної багатосторонності відносин

Як показав **Звіт імплементації** Європейської стратегії безпеки у 2008 р., за 5 років вдалося досягти відчутних успіхів у справі просування миру. Відзначено роботу цивільних місій, спеціальних представників ЄС, створення Інструменту стабільності, а також участь Євросоюзу у переговорних форматах та надання гуманітарної допомоги.

Дещо неоднозначні результати від розгортання **цивільних місій ЄС**, переважно в рамках Спільної політики безпеки та оборони, в державах Східного партнерства. Критично важливим стало запровадження у 2008 р. Моніторингової місії ЄС на лінії розмежування з окупованими територіями Грузії. На тлі згортання місії ООН та ОБСЄ вказана місія Євросоюзу є дуже важливою.

На жаль, у 2008 році Європейський Союз не зміг визначитись із **санкціями** проти відповідних осіб та структур, причетних до військової інтервенції Росії до Грузії та окупації Абхазії та Південної Осетії. У вересні 2008 року на позачерговому засіданні Ради ЄС було підтримано імплементаційну угоду, підписану Росією та Грузією. Як результат у жовтні було засновано цивільну Моніторингову місію ЄС. Після закінчення мандату моніторингових та гуманітарних місій ОБСЄ (2009) та ООН (2008), місія ЄС залишилась єдиною, яка здійснює моніторинг та надає звіти про ситуацію.

Як ЄС повинен працювати над зміцненням глобального режиму нерозповсюдження?

1. Використання санкцій та інших заходів для стримування країн від застосування ЗМЗ.
2. Сприяння демілітаризації територій, де знаходяться ядерні збройні арсенали.
3. Розвиток співпраці між державами в питанні зберігання та утилізації радіоактивних матеріалів.
4. Підтримка міжнародних договорів та механізмів контролю за розповсюдженням ЗМЗ.

Які заходи ЄСБ пропонує для підтримки демократичних переходів та подолання порушень прав людини в країнах, з якими він має стратегічне партнерство?

- 1. Діалог та співпрацю:** ЄСБ здійснює діалог з країнами-партнерами та співпрацює з ними в різних сферах, що дозволяє залучати їх до процесу демократизації та підтримувати принципи прав людини.
- 2. Фінансову підтримку:** ЄСБ надає фінансову підтримку для реалізації проектів з підтримки демократії, прав людини та розвитку громадянського суспільства в країнах-партнерах.
- 3. Експертну підтримку:** ЄСБ надає експертну підтримку для зміцнення правових, інституційних та адміністративних механізмів для захисту прав людини та демократії.
- 4. Моніторинг:** ЄСБ здійснює моніторинг ситуації з правами людини та демократією в країнах-партнерах, виявляє порушення та робить рекомендації щодо їх вирішення.
- 5. Залучення до міжнародних ініціатив:** ЄСБ залучає країни-партнери до міжнародних ініціатив з підтримки демократії та прав людини, таких як ООН та Рада Європи.